

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Технології неформальної освіти»
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».
Спеціальність: 231 Соціальна робота.
Галузь знань: 23 Соціальна робота.
Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Петровська Катерина Володимирівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fdsso/structure-fdsso/kaf-social-pedagogy/composition-kaf-social-pedagogy/petrovsyka/
Контактний телефон	-
Е-mail викладача	ev_petrovska@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Щоп'ятниці з 13.00 до 14.00

Семестр: I семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: неформальна освіта, соціальна робота, навчання протягом життя, мобільність.

Мета курсу: створити умови для оволодіння здобувачами вищої освіти компетентністю до організації і проведення неформальної освіти з різними категоріями клієнтів у соціально-перетворювальній діяльності.

Предмет курсу: форми, методи і прийоми неформальної освітньої діяльності.

Програмні компетентності:

ЗК-3 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК-6 Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК-7 Здатність до професійної рефлексії.

Результати навчання:

ПРН-3 Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ПРН-15 Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

ПРН-9 Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

Зміст курсу:

Тема 1. Теорія організації неформальної освіти.

Характерологічні ознаки поняття «неформальна освіта». Порівняльний аналіз суміжних понять: неперервна освіта, освіта дорослих, освіта протягом життя, андрагогіка. Сучасні теоретичні підходи до організації неформальної освіти. Альтернативні форми. Система освіти – зміст, структура, основні суперечності. Соціальне виключення. Уповноважувальна освіта. Неформальна освіта. Інформальна освіта. Сталі та варіативні характеристики неформальної освіти. Методологічні засади організації неформальної освіти.

Тема 2. Неформальна освіта як інструмент соціальної роботи.

Зміст і функції неформальної освіти у діяльності фахівців соціальної сфери. Соціальні передумови розвитку неформальної освіти в Україні. Історія розвитку неформальної освіти в Україні та світі. Зарубіжний досвід становлення та використання неформальної освіти молоді. Міжнародний досвід організації неформальної освіти. Навчальні гуртки, освітні асоціації Швеції. Державні гранти для поза аудиторної роботи в Чехії. Територіальні програми, соціальна підтримка в США. Підготовчі курси, забезпечення професійної практики Польщі. Організації, що навчаються (Німеччина, Англія). Вільні школи. Університети третього покоління.

Тема 3. Характерологічні ознаки неформальної освіти.

Процедурно-організаційні аспекти неформальної освіти. Функції неформальної освіти. Проектування результатів організації неформальної освіти (критерії та показники їх вимірювання).

Процедурно-організаційні аспекти неформальної освіти. Взаємозв'язок неформальної та громадянської освіти. Практики оцінювання результатів неформальної освіти. Принципи неформальної освіти для дітей і молоді.

Тема 4. Неформальна освіта як інноваційна соціальна технологія.

Методи і форми неформальної освіти дітей та молоді. Сутність технологій і методів неформальної освіти у соціальній сфері. Види та форми організації і проведення неформальної освіти. Напрямки роботи в неформальній освіті. Поняття «Посилення-участь-влада» у неформальній освіті. Сутність теорії динамічного навчання. Майстерня\тренінг як форма навчання у неформальній освіті. Напрямки роботи у неформальній громадянській освіті. Робота з історією у неформальній освіті. Творчість та культура у неформальній освіті.

Тема 5. Мультиплікатор у неформальній освіті.

Стандарти роботи мультиплікаторів у неформальній освіті. Система ролей, характерна для неформального сектора. Особливості роботи мультиплікаторів у неформальній освіті. Стандарти роботи мультиплікаторів у неформальній освіті. Робота мультиплікатора у тренерській команді. Саморозвиток мультиплікатора неформальної освіти. Методи та інструменти саморозвитку мультиплікатора неформальної освіти. Самоаналіз і самооцінка компетентностей мультиплікатора неформальної освіти.

Тема 6. Роль неформальної освіти при роботі з різними категоріями клієнтів.

Мультилігвальність в неформальній освіті. Мультилінгвальність як інновація у навчанні / неформальній освіті. Практика проведення мультилігвального навчання в неформальній освіті. Методи і форми соціально-педагогічної неформальної освіти дітей та молоді. Неформальна освіта як невід'ємна складова освіти дорослих впродовж життя. Підготувати аналіз однієї зі статей, присвячених висвітленню ролі неформальної освіти в житті різних соціальних груп.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, скрайбінг); практичні (вправи, дослідження, проектування).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): заняття проводяться у формі дискусій, мозкових штурмів; висловлювання власної точки зору заохочується; нетерпимість до академічного плагіату.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль Денна форма

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 2.					
відвідування – 0,25 /0,25	відвідування – 0,25/0,25 теоретична частина – 2/3 практичні завдання – 3/3	3	10	-	25
Тема 3.					
відвідування – 0,25/0,25	відвідування – 0,25/0,25 теоретична частина – 2/3 практичні завдання – 3/3	3	10	-	25
Тема 4.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,25/0,25 теоретична частина – 2/3 практичні завдання – 3/3	3	10	-	25
Тема 5.					
відвідування – 0,25/0,25	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 6.					
відвідування – 0,25/0,25	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Загалом					150
Підрахунок					
Середнє арифметичне 150 \ 3 кредити = 50 балів максимум / 35 мінімум					

Заочна форма

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 2.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 3.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 4.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 5.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 6.					
-	-	10	10	5	25
				Загалом	150
Підрахунок					
Середнє арифметичне 150 \ 3 кредити = 50 балів максимум / 35 мінімум					

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів).

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – залік.

Поточний контроль								Залік	Сума	
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	Середнє арифметичне за поточну роботу	50	100
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6								
5.1	5.2	6.1	6.2							
25		25								

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	зараховано
78-89	B	
65-77	C	
58-64	D	
50-57	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

1. Павлик Н. П. Неформальна освіта Н. П. Павлик // Енциклопедія прав людини : соціально-педагогічний аспект : [колективна монографія] / кол. авт., за заг. ред. проф. Н. А. Сейко ; відп. ред. Н. П. Павлик. Житомир : Волинь, 2014. 220 с.
2. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді : [Навчальний посібник] / Надія Павлик. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Франка, 2017. – 62 с.
3. Каталог кращих практик і проектів організації неформальної освіти : [у навчальних закладах України; у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери / [кол. авт.] за заг. ред. Надії Павлик, Віри Яценко]. – Випуск 1. – Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. – 84 с.
4. Александров В. Т. Державні механізми управління якістю неперервної освіти в Україні : [монографія] / В. Т. Александров. — Суми : Сумський державний університет, 2012. – 366 с.
5. Посібник для менторів: Рівний рівному. Режим доступу: <http://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2019/03/Handbook-PeerToPeerUKR1.pdf>
6. Посібник для тренерів неформальної освіти. / Наталія Трамбовецька. – К. : Інша Освіта, EcoVisio, 2015. – 71 с.
7. Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства «ТОБТО». Режим доступу: <http://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2018/07/Abetka-Facilitation-Insha-Osvita.pdf>
8. Can you draw it for me? Блокнот для розвитку навчальних навичок візуалізації тренерів, фасилітаторів і едукаторів / Юлія Кнюпа, Максим Піжевський. – К. : Інша Освіта, EcoVisio, 2017. – 68 с. Режим доступу: http://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2018/01/Can-you-draw-it-for-me-2017-demo_02.pdf
9. Практики публічної історії в неформальній освіті: методи та ініціативи програми неформальної історичної освіти «Студії живої історії». Режим доступу: <http://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2017/12/.pdf>

Допоміжна

1. Савченко В, А. Проблеми щодо підтвердження результатів неформального навчання / В. А. Савченко / Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення в умовах соціально-економічної нестабільності : [матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: у 2 ч.] Ч. 2 / уклад. : Л. М. Капченко, С. О. Тарасюк, Л. Г. Авдєєв та ін. К. : ПК ДСЗУ, 2014. – 248 с. / С. 59-66.
2. Алиоглу М. Неформальное образование в республике Азербайджан / Алиоглу Мака, Рамазанов Азер // Неформальное образование для региональных демократических трансформаций : [Исследование] / Под общ. ред. Д. Карпиевича и Г. Усатенко. – К. : Фонд «Европа XXI», 2012. – 176 с.
3. Барабаш О. Специфіка організації неперервної освіти у Канаді / Олена Барабаш // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – №1. – С. 40-45.
4. Гончарук А. Неформальна освіта дорослих у країнах ЄС / Альона Гончарук // Педагогічні науки. – 2012. – №54. – С. 31-36.
5. Горук Н. Історичні аспекти розвитку неформальної освіти дорослих у США / Наталія Горук // Вісник Львівського університету : [Серія педагогічна]. – 2010. – Вип. 26. – С. 201-207.
6. Лук'янова Л. Б. Освіта дорослих : короткий термінологічний словник / Авт.-упор. Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В. – К. ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 108 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle.